

REFERAT Kontaktforum for Handicap d. 07-05-2021

Mødedato Fredag d. 07. maj 2021 kl. 14:00

Mødested Regionshuset / video

Mødedeltagere Bente Gertz, A, Jette Jensen, A, Morten Brixtofte Petersen, B, Annette Blynel, F, Anne-Marie Palm-Johansen, O, Thies Mathiasen, O, Gitte Frederiksen, V, Mette Bossen Linnet, V, Ulrik Sand Larsen, V, Anita Fjerbæk (Fravær), Anne Hvidberg Jørgensen, Børge Larsen, Gitte Stærk, Ib Poulsen, Jens-Arne Hansen, Kaj Bjerre Westphal (Fravær), Peter Skov Jørgensen, Tina Brandt Jensen (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af input til arbejdet med ulighed i sundhed i Region Syddanmark.....	3
Arbejdet med ulighed i sundhed på socialområdet.....	5
Safewards.....	7
Midler til at understøtte oplevelsesindustrien.....	9
Orientering om årsrapport 2020 - Samrådet for udviklingshæmmede lovovertrædere i Syddanmark.	11
Udviklingen i antal af magtanvendelser for 2020 og sammenligning mellem 2019 og 2020.....	13
Gensidig orientering.....	14
Mødekalender 2021.....	15
Eventuelt.....	16

Punkt 1: Drøftelse af input til arbejdet med ulighed i sundhed i Region Syddanmark

20/18261

Resumé

I Region Syddanmark har ulighed i sundhed været drøftet på flere politiske udvalg og på en temadrøftelse i regionsrådet i marts, hvor regionsrådet blev enige om at arbejde med at sikre, at den ulighed, der er i samfundet, ikke bliver værre, når borgerne bliver syge og skal behandles i sundhedsvæsenet. Derudover blev der peget på 7 fokusområder til det videre arbejde med ulighed i sundhed i regionen. Det foreslås, at det i mødet drøftes, hvordan der kan arbejdes videre med de 7 emner på en måde, der giver mening for både borgere, patienter, medarbejdere, frivillige mv.

Sagsfremstilling

I september 2020 udkom en rapport om ulighed i sundhed (kan findes på [Sundhedsstyrelsens hjemmeside](#)), som viser, at der stadig er ulighed i sundhed i Danmark, og at uligheden er steget de seneste 10 år på nogle områder. Det betyder, at personer med kortere uddannelse bliver mere syge, og at sygdommen får større konsekvenser for deres liv, samt at der er større risiko for at dø tidligere, end det er tilfældet for personer med lang uddannelse.

Ulighed i sundhed er derfor også noget, der arbejdes med i Region Syddanmark, og emnet har været drøftet på flere politiske udvalg og på en temadrøftelse i regionsrådet i marts. I regionsrådets temadrøftelse blev det anerkendt, at Region Syddanmark er godt med på flere områder, og at der er mange gode takter rundt i regionen (temadrøftelsen kan ses [her](#)). Dog viser tallene (fra Sundhedsstyrelsen) også, at der er behov for at gøre mere, og at der er områder, hvor målet ikke er nået endnu. Det var endvidere et opmærksomhedspunkt, at en stor del af uligheden opstår uden for sundhedsvæsenet, hvorfor regionen kun i begrænset omfang kan påvirke, at uligheden i sundhed fremkommer. Regionen kan dog kompensere i borgerens møde med sundhedsvæsenet, hvilket med fordel kan ske i et tæt samarbejde med øvrige aktører, herunder især kommunerne.

Der blev peget på, at man i det fremadrettede arbejde særligt skal sætte fokus på de patienter, der allerede er kendte i sundhedsvæsenet samt fokusere på at styrke de gode samarbejdsrelationer med andre aktører på sundhedsområdet, som allerede er oparbejdet. Samtidig skal ambitionsniveauet øges, så det sikres, at uligheden ikke øges i mødet med sundhedsvæsenet, ligesom andre vigtige indsatsområder, som f.eks. uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet, skal tænkes ind i arbejdet, så tilgangen bliver mere helhedsorienteret. Endelig skal det regionale sundhedsvæsen tage hånd om konsekvenserne af uligheden i sundhed, når patienterne kommer ind på sygehusene.

På temadrøftelsen blev politikerne enige om at fokusere på følgende 7 emner i det videre arbejde med ulighed i sundhed i Region Syddanmark:

- Den tidlige indsats for gravide og spædbørn
- Geografisk lighed
- Kommunikation
- Digitalisering
- Differentieret tilgang til borgere med forskellige behov
- Tilknytning og fastholdelse til uddannelse og arbejdsmarked
- Forebyggelse

Kontaktforum for handicaps drøftelse

Det foreslås, at det i mødet drøftes, hvordan der kan arbejdes videre med de 7 emner på en måde, der giver mening for både borgere, patienter, medarbejdere, frivillige mv.

Der er derfor behov for at få input fra kontaktforum for handicap til, hvordan regionen kan arbejde videre med de 7 emner, så det giver mening for borgere og patienter. Derudover ønskes også input og ideer til, hvordan foreninger mm. bedst muligt kan bidrage til arbejdet med at reducere ulighed i sundhed.

Drøftelsen indledes af et oplæg ved Kurt Æbelø, afdelingschef for Tværsektorielt Samarbejde. Herefter vil medlemmerne ud fra en række spørgsmål få mulighed for at drøfte deres input til det videre arbejde med et eller flere af ovenstående emner.

Indstilling

Det indstilles,

At Kontaktforum for handicap drøfter input til det videre arbejde med ulighed i sundhed i Region Syddanmark.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Drøftet. Oplæg vedhæftet.

Input:

- Fællesmøde mellem kontaktforum for handicap og sundhedsbrugerrådet.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Opsamling på regionsrådets temadrøftelse om ulighed i sundhed 22.3.21

210507 Input til arbejdet med ulighed i sundhed

Punkt 2: Arbejdet med ulighed i sundhed på socialområdet

20/9118

Resumé

Socialområdet har som et prioriteret indsatsområde at arbejde med at skabe øget lighed i sundhed for borgere der bor på et af regionens sociale tilbud eller modtager ydelser på socialområdet.

På mødet præsenteres kontaktforum for handicap for en status for dette arbejde.

Sagsfremstilling

Socialområdet har fem prioriterede indsatsområder (læs evt. mere her: <https://rsyd.dk/wm502261>).

Ét af de fem områder er ”Lighed i sundhed”. Målet med strategien er, at mennesker, der bor på regionale tilbud, med kognitive og/eller psykiske funktionsnedsættelser, sikres mere lige adgang til sundhedsydelser for derigennem at opleve højere livskvalitet.

Socialområdet arbejder med sundhed ud fra det udgangspunkt og de ønsker, som den enkelte har til sin egen sundhed. Det er dermed borgerens motivation og ønsker, der bestemmer, hvordan arbejdet udfolder sig. Det forventes, at det giver borgerne de bedste muligheder for at opleve øget livskvalitet igennem fokus på sundhed.

Et fokuspunkt i strategien har været systematiske sundhedstjek for alle borgerne. På nuværende tidspunkt modtager en betydelig del af borgerne et årligt sundhedstjek, men en samlet systematisk udrulning af dette afventer stadig resultatet af ny overenskomst med de praktiserende læger.

I 2020 og aktuelt er håndteringen af situationen med covid-19 på tilbuddene en væsentlig del af denne strategi. De sundhedsfaglige aspekter, herunder tiltag for at undgå smitteforebyggelse og håndtering af smitteudbrud, har sat nye krav til det sundhedsfaglige arbejde og fokus på alle tilbud.

Herudover kan følgende emner blandt andet nævnes:

- Højne de sundhedsfaglige kompetencer i forhold til medicinbaseret håndtering, bl.a. med udvikling af et e-læringsmodul, som alle nyansatte nu skal gennemføre, medicinundervisning gennemført af sygeplejersker og kursus i brugen af Fælles Medicinkort
- Ansættelse af og fastholdelse af sundhedsfaglige medarbejdere. De fire sociale centre har nu bl.a. alle ansat mindst en centersygeplejerske.
- Fælles sundhedsfaglige instrukser på tværs af hele socialområdet er med til at ensrette de sundhedsfaglige tilbud og indsatser til borgerne.
- Videndeling og inspiration om arbejdet med KRAM-faktorerne, aktuelt særligt ift. kost
- Frivillighed og sundhed. Der arbejdes med at udvikle på, hvordan frivillighed kan tænkes sammen med arbejdet med sundhed, særligt med fokus på ensomhed

På mødet i kontaktforum for handicap uddybes det aktuelle arbejde og de fremtidige planer for at skabe øget lighed i sundhed for borgere på socialområdet.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Drøftet. Oplæg vedhæftet.

Anita Fjerbæk, Mette Bossen Linnet, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

210507 Arbejdet med ulighed i sundhed på socialområdet

Punkt 3: Safewards

20/9118

Resumé

Det socialpsykiatriske tilbud Syrenparken har siden 2016 arbejdet med Safewards. Safewards er en model, der har til formål at reducere konflikter og tvang i psykiatrien. Syrenparken har tilpasset modellen for safewards i behandlingspsykiatrien til en model, der giver mening og værdi for borgerne i en socialpsykiatrisk kontekst. På mødet vil udvalget blive præsenteret for modellen og den konkrete anvendelse på Syrenparken.

Sagsfremstilling

Safewards er en britisk model, der er skabt med henblik på at reducere konflikter og dermed tvang på psykiatriske afdelinger. Den er udviklet på baggrund af 20 års international forskning og har dokumenteret effekt i konfliktsituationer.

Safewards er udviklet til voksenpsykiatrien men har også vist sig brugbar i bl.a. ungdomspsykiatrien, retspsykiatrien og ældrepsykiatrien.

Syrenparken, som yder socialpsykiatrisk støtte til 50 voksne borgere med alvorlige psykiske lidelser, lod sig inspirere af behandlingspsykiatrien i Region Syddanmark og startede op med Safewards i 2016.

Det drejede sig i første omgang om en omskrivning af de 10 interventioner, der er del af modellen. De 10 interventioner er blevet skrevet om, så de passer ind i en socialpsykiatrisk kontekst.

Socialpsykiatrien binder sine traditioner op på den rehabiliterende tankegang og Syrenparken havde på daværende tidspunkt arbejdet med målopfyldelse af Regionens rehabiliteringsstrategi, så Safewards skulle tænkes ind i den sammenhæng.

Syrenparkens primære mål har været at reducere konflikter og nedbringe antallet af indlæggelse. Ved mange og lange indlæggelser oplever borgerne ofte tab af funktionsniveau i eksempelvis dagligdagsopgaver, så som at organisere dagligdagen og praktiske funktioner i hjemmet.

Safewards lægger op til, at borgerne skal opleve at få hjælp, når det er svært og blive taget med på råd. Borgerne skal altid inviteres med i beslutninger, der vedrører dem selv.

Erfaringer med safewards på Syrenparken

Det er i særdeleshed i forhold til en højere grad af inddragelse af og indflydelse for borgerne, at Syrenparken oplever særligt at have lykket sig med projektet. Hver gang borgerne oplever, at der er metoder eller processer, som kan skabe en større tryghed eller de har ønske om, at der skal afprøves nyt, så bliver der arbejdet videre med det, både på borgermøder og i TRIO sammenhæng.

Hvorvidt Syrenparken reelt har haft færre indlæggelser er svært at måle på. Det skyldes bl.a., at der i de fire år, der er arbejdet med Safewards, har været en stor udskiftning i borgergruppen. På trods af at de borgere, der er flyttet ind, har en højere grad af kompleksitet, end de borgere der er flyttet ud, er indlæggelsesraten er ikke steget markant. Ligeledes har Syrenparken oftest kun få magtanvendelser om året, om end der bor 50 borgere på stedet.

Syrenparken er for nuværende i gang med implementering af ”Low Arousal”, som bygger videre på denne inddragelse af borgerne.

På mødet fortæller afdelingsleder på Syrenparken Nils Hesse kort om de 10 interventioner og giver eksempler på, hvordan Syrenparken har praktiseret dem.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Drøftet. Oplæg vedhæftet.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

210507 Safewards

Punkt 4: Midler til at understøtte oplevelsesindustrien

21/23332

Resumé

Socialområdet har fået et særtilskud på 1,4 mio. kr. i 2021 til at understøtte oplevelsesindustrien og samtidig bidrage til, at ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap, der særligt oplever ensomhed som følge af isolation under COVID-19, kan gøre brug af kultur- og oplevelsesaktiviteter.

Socialområdet ønsker at drøfte udmøntningen af midlerne med kontaktforum for handicap.

Sagsfremstilling

I finansloven for 2021 er der afsat 750 mio. kr. i 2021 til at understøtte virksomheder og aktører inden for oplevelsesindustrien, der har oplevet nedgang i deres omsætning under COVID-19. Samtidig vil det bidrage til, at ældre og udsatte borgere, herunder personer med handicap, der særligt oplever ensomhed som følge af isolation under COVID-19, kan gøre brug af kultur- og oplevelsesaktiviteter. Heraf afsættes 250 mio. kr. i 2021 til at støtte oplevelsesindustrien gennem humanitære, frivillige og sociale hjælpeorganisationer. Derudover fordeles 250 mio. kr. til aktiviteter på social- og ældreområdet til kommuner, regioner samt private leverandører.

Regionens socialområde får et særtilskud på 1,4 mio. kr. fra disse midler, og pengene skal anvendes i 2021. Socialområdet kan udmønte midlerne til at arrangere aktiviteter i egne bo- og dagtilbud. Det kan både være aktiviteter uden for tilbuddet, som eksempelvis udflugter til kulturaktiviteter, oplevelser og ferieaktiviteter, og i form af arrangementer på tilbuddene, som eksempelvis koncerter, foredrag og fællesspisnings-aktiviteter med invitation af oplevelsesaktører.

Da målgruppen er bred og deltagelsen er på forskellige præmisser kan en del af midlerne anvendes til at sikre, at borgerne har mulighed for at deltage i aktiviteterne eksempelvis i form af transport, ledsagelse m.v., ligesom en del af midlerne kan anvendes til at sikre ressourcer til at afholde aktiviteterne, eksempelvis ved udflugter eller arrangementer på tilbud, hvor afholdelsen kræver ekstra medarbejdere.

Socialområdet vil i forbindelse med udmøntningen af midlerne lægge vægt på, at pengene kommer flest mulige borgere og oplevelsesindustrien mest mulig til gavn. F.eks. ved at prioritere arrangementer på tilbuddene frem for eksterne aktiviteter, hvor en stor del af pengene bruges på personale. Midlerne skal samtidig bruges på ekstraordinære aktiviteter ud over tilbuddenes sædvanlige aktiviteter. Der vil derudover være fokus på, at de ekstraordinære aktiviteter, hvis muligt, afvikles i samarbejde med lokale organisationer og foreningsliv, så aktiviteten ud over en oplevelsesværdi for tilbuddenes borgere, samtidig agerer brobygning til det omgivende civilsamfund med henblik på senere samskabelsesprojekter samt rekruttering af frivillige.

Der bliver i slutningen af 2021 fulgt op på anvendelsen af midlerne og kontaktforum for handicap bliver herefter orienteret herom.

Indstilling

Det indstilles,

At kontaktforum for handicap drøfter, hvilke opmærksomhedspunkter og perspektiver der findes væsentlige i forbindelse med udmøntningen af midlerne.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Drøftet.

Opmærksomhedspunkter og perspektiver:

- Aktiviteter ude af institutionerne.
- Give en-til-en deltagelse, hvor ledsagertimerne ikke slår til.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 5: Orientering om årsrapport 2020 - Samrådet for udviklingshæmmede lovovertrædere i Syddanmark

18/13922

Resumé

På trods af et 2020, der på mange måder har været anderledes som følge af covid-19, viser årsrapporten 2020, at der ikke har været de store ændringer i forhold til sagsantallet i Samrådet for udviklingshæmmede lovovertrædere og Det kriminalpræventive tilsyn. Der ses alene beskedne fald på henholdsvis to sager behandlet i samrådet og syv borgere i tilsyn. De ændrede forudsætninger vurderes overordnet ikke at have haft konsekvenser for den samlede kvalitet i opgaveløsningen.

Samrådssekretariatet vurderer, at samarbejdet med kommuner, politi, statsadvokaturer og botilbud også i 2020 har været fuldt tilfredsstillende for Samrådets og de tilsynsførendes arbejde. Det er ligeledes vurderingen, at samarbejdspartnerne både efterspørger og værdsætter Samrådets og de tilsynsførendes betydelige kendskab og erfaring på området.

Sagsfremstilling

Samrådet for udviklingshæmmede lovovertrædere afgiver vejledende udtalelser til anklagemyndighederne og statsadvokaturen om retsfølger for udviklingshæmmede lovovertrædere. Det kriminalpræventive tilsyn har til formål at understøtte, at domfældte udviklingshæmmede overholder dommens vilkår og ikke begår ny kriminalitet samt at sætte en positiv udvikling i gang for borgeren. Samrådssekretariatet og det kriminalpræventive tilsyn er, efter aftale med kommunerne i Syddanmark, placeret i Region Syddanmarks socialområde.

I 2020 har Samrådet behandlet 268 sager (270 sager i 2019). Sagerne er fordelt på 39 helt nye sager, 37 sager hvor der er ny kriminalitet i en eksisterende sag, samt 192 opfølgningssager. I forhold til antal domfældte borgere i tilsyn ses der et lille fald på 3 % til 232 borgere i tilsyn (mod 239 i 2019), hvilket vurderes at være så beskedent, at forholdene må betegnes som status quo.

Fordelingen på kriminalitetstype efter hovedkriminaliteten svarer nogenlunde til tidligere år. Det er fortsat voldskriminalitet, der udgør den største andel, herunder særligt vold/trussel om vold mod medarbejdere. Det vurderes at være en følge af en række forskellige faktorer, herunder at der ses en generel tendens til, at flere voldsepisoder anmeldes, og at episoder med udadrettet adfærd i højere grad betragtes som vold.

Samrådet finansieres af kommunerne i Syddanmark i 2020 med 0,88 kr. pr. indbygger. I forhold til det kriminalpræventive tilsyn betaler kommunerne for den konkrete borger, der føres tilsyn med. Taksten var i 2020 på 9.677 kr. (mod 9.432 kr. i 2019) for tilsyn i kommunale og regionale tilbud og 19.196 kr. (mod 18.710 kr. i 2019) for tilsyn i private tilbud eller borgere i egen bolig. Vejle Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune har som udgangspunkt eget kriminalpræventivt tilsyn, hvor Vejle Kommune dog i stigende grad gør brug af det fælleskommunale tilsyn.

Der vurderes at være høj tilfredshed med Samrådet for udviklingshæmmede lovovertrædere og det kriminalpræventive tilsyn fra kommunernes, anklagemyndighedens og statsadvokatens side.

Samrådsmedlemmerne er udpeget på grund af deres faglige ekspertise, og da der behandles et stort antal sager i samrådet og føres tilsyn med mange borgere, er der opbygget en betydelig erfaring på området. Samrådets anbefalinger samt tilsynsførendes udtalelse indgår i væsentlig grad som grundlag for statsadvokatens og rettens afgørelse og citeres ofte i kendelser og domme. Samrådet medvirker dermed til, at borgeren kan idømmes den mest formålstjenlige foranstaltning til at imødegå risikoen for ny kriminalitet, og at denne tidsmæssigt ikke udstrækkes længere, end hensynet til

retssikkerheden tilsiger. Det vurderes således at være af betydning for de domfældte borgeres retssikkerhed, at deres sag forelægges Samrådet.

Der har i 2020 været øget fokus på forholdene og udfordringerne i forhold til domfældte udviklingshæmmede fra Folketingets Ombudsmand, Socialstyrelsen og Social- og Indenrigsministeriet. Samrådsformanden har således været i dialog med og haft besøg af Ombudsmandens kontor i forbindelse med dennes tema for 2020 om domfældte udviklingshæmmede. Samrådsformanden har endvidere deltaget i Social- og Indenrigsministeriets referencegruppe for domfældte med udviklingshæmning til drøftelser særligt omkring udfordringerne på Kofoedsminde (Region Sjælland) med bl.a. overbelægning og bekymringerne for kvaliteten i indsatsen. Covid-19 har dog medført forsinkelser i processerne, så resultaterne afventes stadig

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Til orientering.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Samrådets årsrapport 2020

Punkt 6: Udviklingen i antal af magtanvendelser for 2020 og sammenligning mellem 2019 og 2020

20/9118

Resumé

Der gives et overblik over udviklingen i antallet af indberettede indgreb om magtanvendelse foretaget på social- og specialundervisningstilbud hørende under socialområdet i Region Syddanmark for 2020. Endvidere er der sammenligning af tallene for 2019 og 2020.

Sagsfremstilling

Brug af magt påvirker trivslen på et tilbud, både for borgerne og for medarbejderne. For borgerne kan brugen af magt føles som overgreb, og for medarbejderne kan brug af magt føles både fysisk og psykisk opslidende. Brug af magt skal derfor minimeres mest muligt, og et konstant fokus på brug af magt er en nødvendig forudsætning for det arbejde, der kan og skal gøres for at forebygge brugen af magt i videst muligt omfang.

Der gives et overblik over udviklingen i antal indberettede magtanvendelser foretaget på regionens social- og undervisningstilbud i 2020.

Udviklingen i antallet af indberettede foretagne indgreb viser et forholdsvist stabilt niveau i forhold til indberettede indgreb pr. kvartal i 2020, dog er der fra børne- og ungdomsinstitutionerne indberettet en del færre indgreb for 3. kvartal 2020 end for de øvrige kvartaler i 2020.

Der gives endvidere en overordnet sammenligning mellem tallene for 2019 og 2020.

Statistikken viser, at antallet af indberettede indgreb i form af magtanvendelser samlet set er faldet fra 2019 til 2020. Faldet skyldes et kraftigt fald i indberettede indgreb fra voksentilbuddene, hvor antallet indberettede indgreb næsten er halveret. Der er dog samtidig sket en væsentlig stigning i antallet af indberettede indgreb fra børne- og ungeinstitutionerne, hvor der er sket en stor stigning i bl. a. antallet af indberettede indgreb i form af fysisk fastholdelse. Baggrunden for udviklingen er beskrevet i vedhæftede redegørelse.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Til orientering.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Udviklingen i antal af magtanvendelser for 2020 og sammenligning mellem 2019 og 2020

Punkt 7: Gensidig orientering

21/16

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Intet til punktet.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Mødekalender 2021

21/16

Sagsfremstilling

Kontaktforum har tidligere godkendt følgende mødekalender:

Onsdag den 29. september 2021 kl. 15 – 17

Onsdag den 3. november 2021 kl. 13 – 15

Indstilling

Til orientring.

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Til orientering.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 9: Eventuelt

21/16

Beslutning i Kontaktforum for handicap den 07-05-2021

Intet til punktet.

Anita Fjerbæk, Kaj Bjerre Westphal og Tina Brandt Jensen deltog ikke i sagens behandling.